

วิธีการในการให้คำแนะนำหรือการสอนใช้ยาสูดพ่น และเหตุผลที่ไม่ได้ให้คำแนะนำ
ของเภสัชกรที่ปฏิบัติหน้าที่ในร้านยาคุณภาพ ในจังหวัดสมุทรปราการ

Methods for giving advice or teaching the use of inhalers, and the reason for
not giving advice from pharmacists working in quality pharmacies in Samut
Prakan Province

ศรัณย์ กอสนาน^{*}, ชาลิสสา วรัชชานายง, อลิษา นิตีพจน์, ธมลพร มีพันธ์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*Email : sarun103@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจวิธีการในการให้คำแนะนำหรือการสอนใช้ยาสูดพ่น และเหตุผลที่เป็นอุปสรรคในการให้คำแนะนำ/สอนแก่ผู้ป่วย ของเภสัชกรร้านยาคุณภาพในจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเภสัชกรที่ปฏิบัติหน้าที่ในร้านยาคุณภาพจำนวน 30 คน ทุกคนเคยจ่ายยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วย มีการให้คำแนะนำ/สอนผู้ป่วยใช้ยาสูดพ่นขณะจ่ายยาจำนวน 20 คน (66.7%) ไม่ให้คำแนะนำ/สอน จำนวน 10 คน (33.3%) โดยในกลุ่มที่สอน จะทำการให้คำแนะนำ/สอนทุกครั้งที่ย้ายยาพ่น (15.0%) ที่เหลือ (85.0 %) จะทำการให้คำแนะนำเฉพาะในบางครั้งเท่านั้น วิธีการให้คำแนะนำ/ ที่ใช้มากที่สุดเท่ากันสองวิธีคือ วิธีการอธิบายขั้นตอนและให้เอกสารผู้ป่วยไปด้วย แต่ไม่ได้มีการสาธิตวิธีใช้ยา และ การอธิบายพร้อมสาธิตวิธีการใช้ยา + ให้เอกสาร และประเมินความเข้าใจของผู้ป่วย (N=5, 26.3%) เหตุผลที่ทำให้เภสัชกรส่วนใหญ่ (> 55%) ไม่ได้ให้คำแนะนำ/สอน วิธีการใช้ยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วยการที่ผู้ป่วยเคยใช้ยาสูดพ่นมาแล้ว หรือเป็นลูกค้ารายเก่าที่มาซื้อยา รวมทั้งการที่ผู้ป่วยไม่ได้มาซื้อยาเอง แต่ผู้มาซื้อยาเป็นคนอื่น และการที่ผู้ป่วยรีบหรือไม่สะดวกที่จะฟัง

คำสำคัญ : การให้คำแนะนำ ยาสูดพ่น เภสัชกร ร้านยาคุณภาพ

Abstract

The purpose of this research was to explore methods for giving advice or teaching the use of inhalers, and reasons that hinder pharmacists' giving advice or teaching to patients at quality drug stores in Samut Prakan Province. The sample consisted of 30 pharmacists working in quality drug stores, all of whom used to dispense inhalers to patients. There were 66.7% (N = 20) of samples used to advise or teach patients to use inhalers while dispensing medication, while 33.3% (N = 10) did not give advice or teach. The advice or instruction will be given every time the inhaler is dispensed (15.0%); the rest (85.0%) will only occasionally give advice. The two most commonly used or advised methods are: 1. explaining the procedure and providing the patient with the document but not a demonstration of how to use the drug; and 2. explaining and demonstrating how to use the drug plus providing documents and assessing patient understanding (N = 5, 26.3%).

The reasons why most pharmacists (> 55%) did not provide advice or teach how to use the inhaler to the patient were: 1. the patient has used the inhaler; or 2. the patient is a former customer. 2. The patient did not come to buy the drug by himself; the person who came to buy the drug was someone else; and 3. The patient is in a hurry or uncomfortable listening.

Keywords : advice, inhaler, pharmacist, quality drug store

บทนำ

จากสภาวะสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันโดยเฉพาะมลพิษทางอากาศเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีผู้ป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจเพิ่มขึ้น เช่น โรคหอบหืด (Asthma) โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD) ในการรักษาโรคเหล่านี้ มักใช้ยาที่อยู่ในรูปแบบละอองฝอย (aerosol) เข้าสู่ทางเดินหายใจ จึงมีการทำยาให้อยู่ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ยาสูดพ่น เช่น Metered Dose Inhaler (MDI) หรือ Dry Powder Inhaler (DPI) (Broeders et al., 2009). ซึ่งการใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูดพ่นชนิดต่างๆ ให้ได้ประสิทธิภาพในการรักษา ผู้ป่วยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ยาและอุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องทั้งเทคนิคการพ่นและการหายใจ ถึงแม้ว่าการใช้ยาสูดพ่นจะเป็นกระบวนการสำคัญในการรักษาแต่ยังพบว่ามีปัญหาในด้านเทคนิคการใช้ยาที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งข้อมูลจากหลายการศึกษา พบว่า ผู้ป่วยที่ใช้ยาสูดพ่นได้ถูกต้องมีเพียงร้อยละ 20 - 40 เท่านั้น (McFadden, 1995; Shrestha et al., 1996) โดยการพ่นยาที่ไม่ถูกต้องนั้นทำให้เกิดผลเสีย คือ ยาเข้าถึงตำแหน่งที่ออกฤทธิ์ได้ไม่ดี ทำให้การควบคุมรักษาโรคได้ไม่ดีเท่าที่ควรเกิดการรักษาล้มเหลวและอัตราการเสียชีวิตเพิ่มสูงขึ้น (Shrestha et al., 1996) ดังนั้นเภสัชกรจึงมีบทบาทที่สำคัญที่จะต้องให้คำแนะนำในการใช้ยาสูดพ่นเพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจเทคนิคและวิธีการใช้ยาที่ถูกต้อง แต่จากงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยในการใช้ยาสูดพ่น พบว่า มีปัจจัยด้านต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องที่มีผลทำให้การให้คำแนะนำไม่ประสบผลสำเร็จ เช่น ปัจจัยด้านผู้ป่วย ซึ่งผู้ป่วยบางรายมีปัญหาการได้ยิน, ขาดความสนใจ (Albekairy, 2014) และที่สำคัญคือปัจจัยด้านตัวเภสัชกรเอง ที่ไม่ได้ให้คำแนะนำหรือสอนการใช้ยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วย หรือวิธีการที่เภสัชกรใช้ในการแนะนำหรือสอนแก่ผู้ป่วย เช่น การที่ไม่ได้ให้คำแนะนำหากผู้ป่วยไม่ได้ถาม หรือไม่ได้มีการสาธิตการใช้ให้ผู้ป่วยเห็น (Mickle TR, Self TH, Farr GE, Bess DT, Tsiu SJ, Caldwell FL., 1990) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลทำให้การให้คำแนะนำในการใช้ยาสูดพ่นของเภสัชกรมีปัญหา และเนื่องจากร้านยาคุณภาพ เป็นร้านยาที่ผ่านการรับรองจากสภาเภสัชกรรมว่ามีมาตรฐานการให้บริการด้านยาและสุขภาพที่ดี มีคุณภาพ ซึ่งหนึ่งในมาตรฐานของร้านยาคุณภาพในด้านการบริการเภสัชกรรมที่ดีได้มีการระบุถึงแนวทางการส่งมอบยาว่าเภสัชกรจะต้องอธิบายการใช้ยาและการปฏิบัติตัวของผู้มารับบริการอย่างชัดเจนเมื่อส่งมอบยาแก่ผู้ป่วย (สำนักงานรับรองร้านยาคุณภาพ, 2565) การวิจัยนี้จึงมุ่งทำการสำรวจวิธีการ การให้คำแนะนำหรือการสอนใช้ยาสูดพ่นของเภสัชกรร้านยาคุณภาพ รวมทั้งสาเหตุที่บางครั้งไม่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วย โดยเลือกพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถานที่ในการศึกษา เพราะหากพบปัญหาและอุปสรรคในการให้คำแนะนำการใช้ยาสูดพ่นของเภสัชกร ทางคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติก็จะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจวิธีการในการให้คำแนะนำหรือการสอนใช้ยาสูดพ่น และเหตุผลที่เป็นอุปสรรคในการให้คำแนะนำ/สอนแก่ผู้ป่วย ของเภสัชกรร้านยาคุณภาพในจังหวัดสมุทรปราการ

วิธีการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีประชากรคือเภสัชกรที่ปฏิบัติงานในร้านยาคุณภาพในจังหวัดสมุทรปราการ ร้านละ 1 คน จากร้านยาคุณภาพมีจำนวน 38 ร้าน โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ทำการรวบรวมข้อมูลได้จากเภสัชกร 30 คน คิดเป็น ร้อยละ 78.9 ของประชากร

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ (ร่วมกับแบบกระดาษ ในบางร้าน) คำถามประกอบด้วย ส่วนของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนคำถามเกี่ยวกับวิธีการให้คำแนะนำ และปัจจัยด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อปัญหาและอุปสรรคในการให้คำแนะนำหรือการสอนใช้ยาสูดพ่น โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกคำตอบที่เป็นเหตุผลหลักที่เป็นปัญหาในการให้คำแนะนำการใช้ยาสูดพ่นมากที่สุดอันดับแรก ทำการทดสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยทุกข้อมีค่า IOC เกิน 0.7 จากนั้นนำไปทดสอบความเป็นปรนัย (Objectivity) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในข้อคำถามแต่ละข้อ

ผลการวิจัย

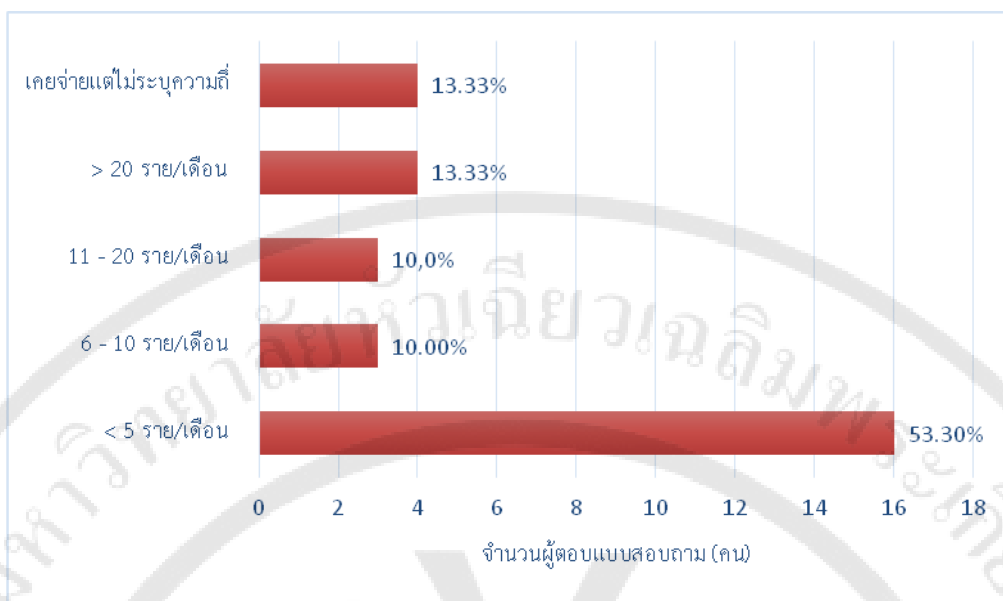
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเภสัชกร Full-time จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมา คือ เภสัชกรประจำร้านยา/เภสัชกรเจ้าของร้าน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และอันดับสุดท้าย คือ เภสัชกร Part-time จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30

ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานเภสัชกรชุมชน 1-10 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 รองลงมา คือ 11-20 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอันดับสุดท้าย คือ > 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

ส่วนที่ 2 ผลการสำรวจวิธีการวิธีการและอุปสรรคในการให้คำแนะนำหรือการสอนใช้ยาสูดพ่นของเภสัชกรร้านยาคุณภาพในจังหวัดสมุทรปราการ

2.1 ความถี่ในการจ่ายยาสูดพ่น ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเคยจ่ายยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วย โดยส่วนใหญ่เคยจ่ายยาสูดพ่นน้อยกว่า 5 ราย/เดือน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา คือ เคยจ่ายยาสูดพ่นมากกว่า 20 ราย/เดือน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และเคยจ่ายแต่ไม่ระบุความถี่จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงความถี่ในการจ่ายยาสุดพ่นต่อเดือน

2.2 การให้คำแนะนำ/สอนผู้ป่วยใช้ยาสุดพ่นขณะจ่ายยา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการให้คำแนะนำ/สอนผู้ป่วยใช้ยาสุดพ่นขณะจ่ายยาจำนวน 20 คน (66.67%) ไม่ให้คำแนะนำ/สอน จำนวน 10 คน (33.33%) โดยในกลุ่มที่สอน จะทำการให้คำแนะนำ/สอนทุกครั้งที่ยาพ่นจำนวน 3 คน (15.00%) ที่เหลือจะทำการให้คำแนะนำ/สอนเฉพาะในบางครั้งเท่านั้น (17 คน, 85.00%)

แต่ในกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้คำแนะนำ/สอน ทุกคนจะมีการให้คำแนะนำ/สอนการใช้ยาพ่น หากมีการสอบถามแล้วพบว่าผู้ป่วยมีการใช้ยาเป็นครั้งแรก นอกจากนั้นจะมีการให้คำแนะนำ/สอนต่อเมื่อพบว่าสอบถามแล้วผู้ป่วยจำวิธีการใช้ยาไม่ได้หรือใช้ยาไม่ถูกต้อง หรือผู้ป่วยขอให้สอน

2.3 วิธีการให้คำแนะนำ/สอนการใช้ยาสุดพ่น จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 19 คน พบว่า วิธีการให้คำแนะนำ/สอน การใช้ยาสุดพ่น ที่ใช้มากที่สุดเท่ากันสองวิธีคือ วิธีการอธิบายขั้นตอนและให้เอกสารผู้ป่วยไปด้วย แต่ไม่ได้มีการสาธิตวิธีใช้ยา (N=5, 26.32%) และ การอธิบายพร้อมสาธิตวิธีการใช้ยา + ให้เอกสาร และประเมินความเข้าใจของผู้ป่วย (N=5, 26.32%) ส่วนวิธีการที่ใช้น้อยที่สุด คือ อธิบายพร้อมสาธิตวิธีการใช้ยาร่วมกับให้ผู้ป่วยทวนวิธีใช้ยา (N=2, 10.53%) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงวิธีการให้คำแนะนำหรือสอนการใช้ยาสูดพ่นของกลุ่มตัวอย่าง

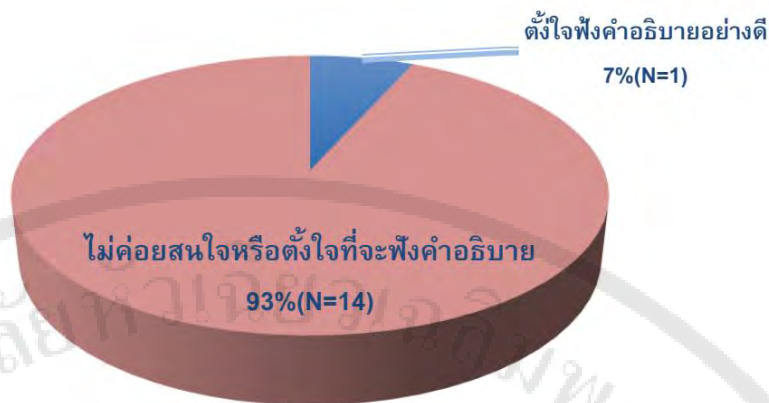
วิธีการให้คำแนะนำ/สอนการใช้ยาสูดพ่น	จำนวนคน (N)	ร้อยละ
อธิบายขั้นตอนและให้เอกสารผู้ป่วยไปด้วย แต่ไม่ได้มีการสาธิตวิธีใช้ยา	5	26.32
อธิบายพร้อมสาธิตวิธีการใช้ยา + ให้เอกสาร และประเมินความเข้าใจของผู้ป่วย	5	26.32
อธิบายถึงขั้นตอนและวิธีใช้เพียงอย่างเดียว	4	21.05
อธิบายพร้อมสาธิตวิธีการใช้ยาให้แก่ผู้ป่วย	3	15.79
อธิบายพร้อมสาธิตวิธีการใช้ยาให้แก่ผู้ป่วย และให้ผู้ป่วยทวนวิธีการใช้ยา/ทดลองใช้ให้เภสัชกรดู	2	10.53
รวม	19	100.00

2.5 เหตุผลที่ทำให้เภสัชกรไม่ได้ให้คำแนะนำ/สอน วิธีการใช้ยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วย ในส่วนนี้ได้ทำการประมวลผลการวิจัยโดยให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ให้คำแนะนำ/สอนวิธีการใช้ยาสูดพ่น เลือกสาเหตุที่ไม่ได้ให้คำแนะนำ/สอนวิธีการใช้ยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วย เป็นอันดับแรก โดยมีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงเหตุผลที่ถูกเลือกเป็นอันดับแรก ในการที่เภสัชกรไม่ได้ให้คำแนะนำ/สอนวิธีการใช้ยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วย ในเภสัชกรกลุ่มที่เคยมีการให้คำแนะนำ/สอนฯ และเภสัชกรกลุ่มที่ไม่ได้ให้คำแนะนำ/สอนฯ

กลุ่มสอนฯ/ไม่สอนฯ	สาเหตุที่ถูกเลือกเป็นอันดับแรก	จำนวนคน(N)	ร้อยละ
มีการให้คำแนะนำ/สอนฯ (บางครั้ง)	ผู้ป่วยเคยใช้ยาสูดพ่นมาแล้ว/เป็นลูกค้ายายเก่าที่มาซื้อยา	5	55.56
	มาซื้อยาแทนผู้ป่วย/ฝากซื้อยา	2	22.22
	ผู้ป่วยรีบ/ไม่สะดวกที่จะฟัง	1	11.11
	เภสัชกรไม่เพียงพอ	1	11.11
	รวม	9	100.00
ไม่มีการให้คำแนะนำ/สอนฯ	ผู้ป่วยเคยใช้ยาสูดพ่นมาแล้ว/เป็นลูกค้ายายเก่าที่มาซื้อยา	6	60.00
	ร้านค่อนข้างยุ่งหรือมีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเวลาสอน	2	20.00
	มาซื้อยาแทนผู้ป่วย/ฝากซื้อยา	1	10.00
	ผู้ป่วยรีบ/ไม่สะดวกที่จะฟัง	1	10.00
	รวม	10	100.00

2.6 พฤติกรรมของผู้ป่วย ขณะที่เภสัชกรกำลังให้คำแนะนำ/สอนวิธีการใช้ยาสูดพ่นแก่ผู้ป่วยตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่าตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างแล้วผู้ป่วยส่วนใหญ่ (93%, N=14) ไม่ค่อยสนใจหรือตั้งใจที่จะฟังคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้ยาสูดพ่น มีเพียงร้อยละ 7(N=1) เท่านั้นที่ตั้งใจฟังคำอธิบายอย่างดี

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงพฤติกรรมของผู้ป่วย ขณะที่เภสัชกรกำลังให้คำแนะนำ/สอนวิธีการใช้ยาสุดพ่นแก่ผู้ป่วยตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเภสัชกรที่ปฏิบัติงานในร้านยาคุณภาพทั้งหมด เคยจ่ายยาสุดพ่น และหนึ่งในสามของกลุ่มตัวอย่าง (66.67%) มีการให้คำแนะนำ/สอนผู้ป่วยใช้ยาสุดพ่นขณะจ่ายยา ในขณะที่ที่เหลือไม่ได้ให้คำแนะนำ/สอนฯ (33.33%) แต่ในกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้คำแนะนำ/สอน ทุกคนจะมีการให้คำแนะนำ/สอนการใช้ยาพ่น หากมีการสอบถามแล้วพบว่าผู้ป่วยมีการใช้ยาเป็นครั้งแรก โดยในการให้คำแนะนำ/สอนฯ วิธีการที่ใช้ที่ใช้มากที่สุดเท่ากันสองวิธีคือ วิธีการอธิบายขั้นตอนและให้เอกสารผู้ป่วยไปด้วย แต่ไม่ได้มีการสาธิตวิธีใช้ยา (N=5, 26.32%) และการอธิบายพร้อมสาธิตวิธีการใช้ยา + ให้เอกสาร และประเมินความเข้าใจของผู้ป่วย (N=5, 26.32%) เมื่อถามเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ให้คำแนะนำ/สอนฯ แก่ผู้ป่วย ทั้งในกลุ่มที่มีการให้คำแนะนำ/สอนฯ แต่ไม่ทุกครั้ง และกลุ่มที่ไม่มีการให้คำแนะนำ/สอน พบว่าสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการที่ผู้ป่วยเคยใช้ยาสุดพ่นมาแล้ว หรือเป็นลูกค้ารายเก่าที่มาซื้อยา รวมทั้งการที่ผู้ป่วยไม่ได้มาซื้อยาเอง แต่ผู้มาซื้อยาเป็นคนอื่น และการที่ผู้ป่วยรีบหรือไม่สะดวกที่จะฟัง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า แม้ร้านยาคุณภาพจะมีการกำหนดให้เภสัชกรผู้ที่ปฏิบัติการ จะต้องมีการอธิบายการใช้ยาแก่ผู้ป่วย โดยเฉพาะยาเทคนิคพิเศษที่ต้องมีการอธิบายวิธีการใช้มากกว่าปกติ แต่ก็ยังมีเภสัชกรที่ไม่ได้ให้คำอธิบายหรือให้คำแนะนำ/สอน วิธีใช้ยาสุดพ่นในขณะจ่ายยา เพียงแต่สาเหตุส่วนใหญ่ที่เภสัชกรตอบว่าไม่ได้มีการสอนนั้นเป็นเพราะ ผู้ป่วยเป็นผู้ป่วยที่เคยใช้ยาสุดพ่นมาแล้ว หรือเป็นลูกค้ารายเก่าที่มาซื้อยา ซึ่งจากผลการวิจัย หากเภสัชกรได้ทำการซักถามแล้วว่าเป็นผู้ป่วยใหม่ที่ไม่เคยใช้ยา จะมีการให้คำแนะนำ/สอนฯ ในผู้ป่วยทุกราย ดังนั้นจึงไม่ขัดกับมาตรฐานการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมแต่อย่างใด เพียงแต่ผลการวิจัยพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ แม้จะมีการให้คำแนะนำ/สอนฯ ผู้ป่วยก็ไม่ได้สนใจหรือตั้งใจฟังคำอธิบาย ซึ่งในกรณีนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการให้คำแนะนำ/สอนพร้อมให้เอกสารประกอบไปด้วย ซึ่งน่าจะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้ป่วยสามารถเข้าใจยาพ่นได้อย่างถูกต้อง และเอกสารยังน่าจะเป็นประโยชน์ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่ได้เป็นคนมาซื้อยาเองแต่ให้ผู้อื่นมาซื้อแทน ดังนั้นในเรื่องการให้คำแนะนำ/สอนวิธีการใช้ยาสุดพ่น หากต้องการให้ผู้ป่วยมีการใช้ยาที่ถูกต้อง เภสัชกรควรต้องมีการถามผู้ป่วยทุกครั้งว่าเคยใช้ยา

หรือไม่ และควรให้ความสำคัญกับเอกสารแนะนำ/สอนวิธีการใช้ยา และอาจต้องหาวิธีการอื่นๆ เพื่อให้ผู้ป่วยที่ยังไม่ให้ความสำคัญกับคำแนะนำของเภสัชกร สามารถปฏิบัติตัวและใช้ยาให้ถูกต้องต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเบื้องต้นเฉพาะเภสัชกรที่ปฏิบัติหน้าที่ในร้านยาคุณภาพในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งใช้การรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามเป็นหลัก จึงควรมีการทำวิจัยเพิ่มเติมในเชิงลึกด้วยงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากเภสัชกรที่ปฏิบัติหน้าที่ในร้านยาคุณภาพจังหวัดอื่นๆ - ทั่วประเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Broeders, M. E., Sanchis, J., Levy, M. L., Crompton, G. K., Dekhuijzen, P. N., & ADMIT Working Group (2009). The ADMIT series--issues in inhalation therapy. 2. Improving technique and clinical effectiveness. *Primary care respiratory journal : journal of the General Practice Airways Group*, 18(2), 76–82. <https://doi.org/10.4104/pcrj.2009.00025>
- McFadden E. R., Jr (1995). Improper patient techniques with metered dose inhalers: clinical consequences and solutions to misuse. *The Journal of allergy and clinical immunology*, 96(2), 278–283. [https://doi.org/10.1016/s0091-6749\(95\)70206-7](https://doi.org/10.1016/s0091-6749(95)70206-7)
- Shrestha, M., Parupia, H., Andrews, B., Kim, S. W., Martin, M. S., Park, D. I., & Gee, E. (1996). Metered-dose inhaler technique of patients in an urban ED: prevalence of incorrect technique and attempt at education. *The American journal of emergency medicine*, 14(4), 380–384. [https://doi.org/10.1016/s0735-6757\(96\)90054-6](https://doi.org/10.1016/s0735-6757(96)90054-6)
- Abdulkareem M. Albekairy. (2014). Pharmacists' Perceived Barriers to Patient Counseling. เข้าถึงได้จาก <http://www.japsonline.com> DOI: 10.7324/JAPS.2014.40112.
- Mickle TR, Self TH, Farr GE, Bess DT, Tsiu SJ, Caldwell FL. (1990). Evaluation of Pharmacists' Practice in Patient Education When Dispensing a Metered-Dose Inhaler. [doi:10.1177/106002809002401003](https://doi.org/10.1177/106002809002401003), 24(10), 927-930.
- สำนักงานรับรองร้านยาคุณภาพ. (9 ต.ค. 2565). มาตรฐานการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมในร้านยา. เข้าถึงได้จาก https://papc.pharmacycouncil.org/index.php?option=com_content&view=article&id=101&Itemid=101